

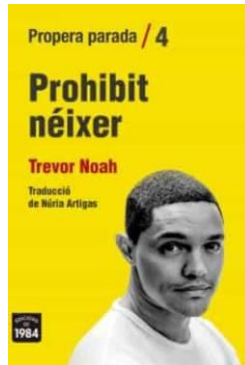
**PROHIBIT NÉIXER,
MOLT MÉS QUE UN LLIBRE DE MEMÒRIES**

Trevor Noah

Prohibit néixer

Traducció de Núria Artigas

Edicions de 1984, 2021, 334 pàgs.

per Anna Rossell

Prohibit néixer és molt més que un llibre de memòries. Un bon llibre sempre aporta saviesa a qui el llegeix i en sap extreure les ensenyances. Els llibres de memòries d'habitual ens ajuden a conèixer la vida d'una persona, els fets que van marcar la seva trajectòria i van condicionar el protagonista retratat per modelar-lo com va acabar sent.

L'interès de les memòries el suscita un il·lustre personatge. I per bé que aquest ho és en certa mesura —l'autor és el presentador d'un popular programa d'entreteniment i humor als EEUU—, en el cas del llibre que ens ocupa, el seu valor ultrapassa amb escreix aquestes característiques.

Perquè l'atractiu del llibre és que el relat de la vida de Trevor Noah (Johannesburg —Sud-àfrica—, 1984) pot ser, *mutatis mutandis*, la vida de molts sud-africans en un moment crucial de la història del país (la caiguda de l'apartheid i la transició). I les vicissituds del nen i el jove són també les de la mare, tan protagonista com el fill, no només per raons biològiques, sinó també per les característiques personals d'ella i pel fet que ella sola va tirar endavant el fill. Així la veu narradora en primera persona d'en Trevor, el seu protagonista, és una gran finestra oberta a la contemplació dels esdeveniments del país abans, durant i després de l'apartheid. No és poca cosa.

No hi ha dubte que tant mare com fill són persones més que dignes d'ocupar les pàgines d'un llibre de memòries. La mare, Patricia Nombuyiselo Noah, és una dona d'empenta, un exemplar dels més prototípics de dona africana, d'aquells dels que l'imaginari popular europeu afirma que tiren endavant el continent. El fill —els tests s'assemblen a les olles—, espavilat, sensible i d'intel·ligència viva, obligat com tants joves del país a capejar amb mil i una dificultats, haurà de bregar amb l'obstacle innat afegit de ser un mestís ('de color', com en diuen allà), fill de mare negra i pare suís, una condició que li comporta una doble discriminació racial en ocupar l'escalafó considerat més baix i l'exclusió dels uns i dels altres.

La biografia del fill, que es vol considerar negre, obre també una àmplia mirada a la biografia de la mare, i aquest és un plus afegit innegable. La Patrícia, dona rebel, valenta i decidida, que abandona la llar familiar als setze anys per desavinences amb els pares, s'ha d'obrir pas a la vida a través d'una societat dominada pels blancs segregacionistes i opressors de la seva raça, blancs que han condemnat les altres races a l'eterna pobresa i servitud. A això cal afegir-hi els problemes que ha d'afrontar pel fet de ser dona. Tanmateix, a ella res no la fa enrere; és capaç de burlar prohibicions de tota mena amb els tripijocs que calguin sense perdre en cap moment el seu orgull ni l'autoestima. S'enamora d'un suís a qui li demana de fer-li un fill amb la voluntat d'educar-lo tota sola i sap obrir-se camins per llogar pisos en barris on els negres ho tenen prohibit i aconseguir una feina d'administrativa als despatxos dels blancs en uns temps en què els negres no hi poden accedir. Ella és qui manté la seva família, també quan es casa amb un home de la seva raça amb qui té dos fills més.

Amb el fill serem testimonis de les observacions que una ment lúcida com la seva fa de la marxa del seu país, de la complexa i refinada política de l'apartheid per mantenir els nadius a ratlla i, sobretot, permanentment sotmesos, de la interiorització o la rebel·lia de les diverses races del país (negra, índia, mestissa...) davant d'aquelles polítiques, dels progressius canvis que van afectant Sud-àfrica. I en som testimonis per doble via: les anàlisis que en fa la veu narradora i les pròpies vivències de Trevor a les diferents escoles on estudia, primer, i en el si de les colles d'amics amb qui, ja d'adolescent, inicia petits però sucosos negocis al marge de la llei per mantenir-se, després. Tot plegat s'esdevé a la gran ciutat de Johannesburg i en barris diferents, també socialment diferents. Així doncs, el llibre ens permet assistir a tota una transformació històrica i social a l'urbs més poblada de Sud-àfrica, de la mà de personatges d'una personalitat més que sorprenent.

La veu narradora empra un llenguatge juvenil, agut i simpàtic, que la traductora sap traslladar amb molta naturalitat al català i fa de la lectura un gran plaer. El llibre ha estat traduït també a l'espanyol, en versió de Javier Calvo, i publicat per Blackie Books S.L.U.

Us el recomano.

© **Anna Rossell**

https://ca.wikipedia.org/wiki/Anna_Rossell_Ibern

<http://www.annarossell.com/>

http://es.wikipedia.org/wiki/Anna_Rossell_Ibern

<https://twitter.com/Raboliut>